

Тәжірибелік сабақ №5

Тақырыбы: Екінші ретті қисықтар

Сабақ мақсаты:

Практикалық сабақтың тапсырмасы

1. $y + 6 = 0$ жазықтық гиперболалық параболоид $\frac{x^2}{5} + \frac{y^2}{4} = 6z$. парабола бойынша қиятынын дәлелдеп, төбелерін табыңдар.
2. Эллипстік параболоид $y^2 + z^2 = x$ қимасының $x + 2y - z = 0$ жазықтығына проекциясын табыңдар.
3. Гиперболалық параболоидтың $\frac{x^2}{2} + \frac{y^2}{3} = y$ $3x - 3y + 4z + 2 = 0$, жазықтығы қима болатынын анықтап, центрлерін табыңдар.
4. т қай мәнінде $x + my - 2 = 0$ жазықтығы $\frac{x^2}{2} + \frac{z^2}{3} = y$ эллипстік параболоидты қияды а) эллипс бойынша, б) парабола бойынша
5. Эллипстік параболоид $\frac{x^2}{9} + \frac{z^2}{4} = 2y$ $2x - 2y - z - 10 = 0$ жазықтығымен қиылысатындағын дәлелдеп, қиылысу нүктелерін табыңдар.
6. $A(-2; 0; 1)$ нүктесі гиперболалық параболоидта $\frac{x^2}{4} - \frac{y^2}{9} = 1$ жататындығын ескере отырып, осы A нүктесінен өтетін және түзу сызықты жасаушымен жасайтын бұрышты анықта.

Гипербола тақырыбына есеп шығару

1. Мына гиперболаардың: а) $\frac{x^2}{36} - \frac{y^2}{4} = 1$ б) $\frac{x^2}{64} - \frac{y^2}{36} = 1$ в) $24x^2 - 25y^2 = 600$.
2. Осьтерін фокустар аралығының ұзындығын, асимптота теңдеулерін, төбелерінің координаттарын тауып, суреттерін салыңыздар.
3. Мына нүктелер: $A(8; 6\sqrt{3})$; $B(6; 3\sqrt{5})$; $C(3; 2\sqrt{6})$; $\frac{x^2}{16} - \frac{y^2}{36} = 1$ гиперболасына тиісті ме?
4. $9x^2 - 4y^2 - 36 = 0$ гиперболаның асимптоталарын табыңдар.
5. $\frac{x^2}{20} - \frac{y^2}{4} = 1$ гиперболаға $K(10, 4)$ нүктесінде жанаманы жүргізіңдер.
6. Төбелерінің ара қашықтығы 8, ал фокустарының ара қашықтығы 10 болатын гиперболаның канондық теңдеуін табыңдар.
7. Мына эллипстердің: $\frac{x^2}{36} + \frac{y^2}{12} = 1$
8. Жарты осьтерінің ұзындығын, фокус координаттарын, эксцентриситетін, директриса теңдеулерін тауып, суреттерін салыңыздар.
9. Мына эллипстердің $9x^2 + 25y^2 = 225$.
10. Жарты осьтерінің ұзындығын, фокус координаттарын, эксцентриситетін, директриса теңдеулерін тауып, суреттерін салыңыздар.
11. Екінші ретті сызық $36x^2 - 4y^2 - 36 = 0$ теңдеумен берілген. Оның ε эксцентриситетін табыңдар.
12. Гипербола $7x^2 - 9y^2 = 63$ теңдеуімен берілген эксцентриситетін табыңыз.
13. Гипербола $7x^2 - 9y^2 = 63$ теңдеуімен берілген асимптоталарын табыңыз.
14. $\frac{\sigma^2}{36} - \frac{\phi^2}{4} = 1$, теңдеуімен берілген гиперболаның төбелерінің координаттары қандай?

15. $25x^2 - 144y^2 = 3600$ гиперболаның фокустарын табыңыздар.
16. $25x^2 - 144y^2 = 3600$ гиперболаның директрисаларының теңдеулерін анықтау керек.
17. Директрисаларының ара қашықтығы 6,4 тең, ал $2a=8$ болса, онда гиперболаның канондық теңдеуі қандай?

Бағалау критерийлері: Теориялық материалдарды білу, түсіну, есептер шығаруда қолдану.

№49-50 Практикалық сабақтың тақырыбы: Парабола тақырыбына есеп шығару

Оқу нәтижелері Парабола тақырыбы бойынша теориялық материалдарды біледі, түсінеді, есептер шығаруда қолданады.

Практикалық сабақтың тапсырмасы

1. $y^2=8x$ параболға $K(2,4)$ нүктесінде жанаманы жүргізің.
2. Директрисасының теңдеуі $x-20=0$ болатын параболаның канондық теңдеуін табыңдар.
3. $\frac{x^2}{64} + \frac{y^2}{49} + \frac{z^2}{4} = 1$ эллипсоидын жанайтын және $\frac{x-3}{2} = \frac{y-4}{1} = \frac{z+1}{-3}$ түзуіне перпендикуляр болатын жазықтықтардың теңдеулерін табыңыздар.
4. $\frac{x^2}{36} + \frac{y^2}{9} + \frac{z^2}{4} = 1$ эллипсоидына координаталар осьтерінен тең кесінділер қиятын жанама жазықтық жүргізіңдер.
5. $\frac{x^2}{25} + \frac{y^2}{16} + \frac{z^2}{9} = 1$ эллипсоидының $M_1(2; 1; -1)$ нүктесінде қажетті хордасының теңдеулерін табыңыздар.
6. $\frac{x^2}{8} + \frac{y^2}{4} + \frac{z^2}{1} = 1$ эллипсоидына $M_0(-2; 1; -\frac{1}{2})$ нүктесінде нормаль жүргізіңдер.
7. $\frac{x^2}{6} + \frac{y^2}{3} + \frac{z^2}{2} = 1$ эллипсоидына $M_0(-1; 1; -1)$ нүктесіне жүргізілген нормальдың теңдеуін табыңыздар.
8. $\frac{x^2}{36} + \frac{y^2}{16} + \frac{z^2}{8} = 1$ эллипсоидына $M_0(3; 2; 2)$ нүктесінде жүргізілген нормальдың теңдеулерін табыңыздар.
9. $\frac{x^2}{16} + \frac{y^2}{9} + \frac{z^2}{9} = 1$ эллипсоидының $\frac{x-1}{1} = \frac{y+2}{1} = \frac{z+1}{2}$ түзуіне параллель орналасқан нормальдардың теңдеулерін табыңыздар.
10. $\frac{x-\frac{16}{7}}{1} = \frac{y-\frac{9}{7}}{1} = \frac{z-\frac{12}{7}}{2}$ және $\frac{x+\frac{16}{7}}{1} = \frac{y+\frac{9}{7}}{1} = \frac{z+\frac{12}{7}}{2}$
11. $\frac{x^2}{19} + \frac{y^2}{4} + \frac{z^2}{1} = 1$ эллипсоиды мен $x-y+6z+m=0$ жазықтығы жанасу үшін m қандай болу керек?
12. $\frac{x^2}{81} + \frac{y^2}{36} + \frac{z^2}{9} = 1$ эллипсоиды $4x-3y+12z-54=0$ жазықтығын бір нүктеде жанайтынын дәлелдеп, сол жанау нүктесінің координаталарын есептеп шығарыңыздар.
13. $\frac{x^2}{81} + \frac{y^2}{36} + \frac{z^2}{9} = 1$ эллипсоидының $a\{2; 1; 2\}$ векторына параллель хордаларын қажетті диаметрлік жазықтығының теңдеуін қорытып шығарыңыздар.
14. $M(1; \sqrt{3}; \sqrt{3})$ нүктесінен өтетін, yOz жазықтығын $\frac{y^2}{5} + \frac{z^2}{20} = 1$ эллипстің бойымен қиятын эллипсоидтың канондық теңдеуін табыңыздар.